

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: فلسفه ۱۲ درس ۱۰ تستی

تاریخ آزمون:

۱ پاسخ اصلی ابن سینا به این سؤال که «چرا نظام عالم نظام احسن است»، کدام است؟

- ۱) وقایع ویرانگر هم جزء ضروری نظام عالم هستند. ۲) هر موجودی به سوی خیر و کمال حرکت می کند.
- ۳) نظام موجودات منطبق بر علم الهی است. ۴) هر موجودی در طبیعت نقش خاصی دارد.

۲ در مورد حکمت اشراق کدام عبارت صحیح نیست؟

- ۱) فیلسوف اشراقی، تحقیق فلسفی به شیوه استدلالی محض را بی حاصل می داند.
- ۲) حکیم اشراقی، بحث از وجود است ولی استدلال را با سیر و سلوک همراه می سازد.
- ۳) کوشش فیلسوف اشراقی بر آن است که هرچه را بر پایه عقل استوار سازد، با ذائقه دل نیز دریابد.
- ۴) در مقایسه با تصوف، این به برهان چندان بها نمی دهد.

۳ کدام عبارت را می توان از دیدگاه ابن سینا در طبیعت شناسی نتیجه گرفت؟

- ۱) همه موجودات طبیعی، دارای طبیعتی خاصی هستند که براساس حرکات و تحولات آنها شکل می گیرد.
- ۲) تحقیق در ماورای طبیعت، دانشمند را از روابط میان پدیده ها آگاه می کند و به خشوع در برابر حق وا می دارد.
- ۳) با توجه به اینکه نظام عالم احسن است، دوری در مورد وقایع مخرب طبیعی که خیرند یا شر، غیر ممکن است.
- ۴) وجود هر موجود طبیعی، از جهاتی خیر است و از جهاتی دیگر شر؛ اما در مجموعه عالم، وجودش جز خیر نیست.

۴ کدام عبارت درباره ابن سینا نادرست است؟

- ۱) فلسفه مشاء را مدون کرد. ۲) شاگرد ابوعبدالله ناتلی بود و فلسفه را از او آموخت.
- ۳) روش او در تحلیل مسائل فلسفی عقلی و استدلالی بود. ۴) در شانزده سالگی بیشتر علوم زمان خود را آموخته بود.

۵ کدام گزینه با نظر ابن سینا درباره طبیعت هماهنگ و سازگار نیست؟

- ۱) عالم طبیعت نظام احسن است. ۲) چهار فصل نماد اعتدال کلی جهان است.
- ۳) همه نواقص و شرور زمینه ساز خیر کلی جهان طبیعت هستند. ۴) طبیعت بالاترین مرتبه کمال هستی است.

۶ از نظر موضوع کدام اثر از دیگر آثار ابن سینا متفاوت است؟

- ۱) اشارات و تنبیهات ۲) قانون ۳) شفا ۴) نجات

۷ باتوجه به دیدگاه ابن سینا کدام گزینه در ارتباط با بیت «هر سو که دودیدیم همه روی تو دیدیم / هر جا که رسیدیم سر کوی تو دیدیم» درست

نیست؟

- ۱) تمام موجودات هستی تحت احاطه علم خداوند هستند.
- ۲) از دیدگاه ابن سینا، طبیعت مرتبه ای از هستی است که به سوی مقصد خاصی حرکت می کند.
- ۳) طبیعت را لطف و عنایت خداوند پدید آورده ولی بهترین نظام ممکن نیست.
- ۴) از دیدگاه ابن سینا روش مناسب برای تحقیق در طبیعت آن است که با غایت هستی سازگار باشد.

۸ از نظر ابن سینا، طبع عالم طبیعت به عنوان کل و طبع اجزای آن به عنوان جز ..... حرکات آن است و مقصد عالم طبیعت .....

است.

- ۱) علت - مقصد در ذات عالم طبیعت است. ۲) علت - مقصد خارج از ذات عالم طبیعت است.
- ۳) معلول - مقصد در ذات عالم طبیعت است. ۴) معلول - مقصد خارج از ذات عالم طبیعت است.

۹ به ترتیب مدون ساختن و تکمیل فلسفه مشائی، مرهون تلاش کدام فیلسوف است؟

- ۱ ارسطو - ابن سینا   ۲ فارابی - ابن سینا   ۳ ابن سینا - ابن سینا   ۴ ارسطو - فارابی

۱۰ کسی که چهار فصل را مشاهده می‌کند، می‌داند که پاییز نقش ویژه خود را در اعتدال طبیعت ایفا می‌کند؛ این مثال در تأیید کدام دیدگاه ابن سینا کاربرد دارد؟

- ۱ غایت‌مندی جهان طبیعت   ۲ نظام‌مندی جهان طبیعت
۳ نظام احسن بودن جهان طبیعت   ۴ کمال‌طلبی و اعتدال‌گرایی جهان طبیعت

۱۱ کامل‌ترین مرجع حکمت مشائی کدام کتاب است؟

- ۱ اشارات و تنبیهات   ۲ شفا   ۳ مابعدالطبیعه   ۴ اغراض مابعدالطبیعه

۱۲ کدام گزینه مفهوم بیت زیر را به طور بهتری با فلسفه‌ی ابن سینا مرتبط می‌سازد؟

«پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت   آفرین بر نظر پاک خطا پوشش باد»

- ۱ در حقیقت همه‌ی فصول برای حفظ اعتدال در طبیعت در پی یکدیگرند.   ۲ طبیعت هر شیء، آن را به سوی خیر و کمال سوق می‌دهد.
۳ همه‌ی بدی‌های ظاهری، در واقع زمینه‌ساز خیر و کمال بیش‌تر در طبیعت‌اند.   ۴ موجودات بر طبق علم الهی یعنی همان عنایت‌اند.

۱۳ کدام عامل نزد حکمای مسیحی قرون یازدهم تا سیزدهم میلادی، به حاکمیت عقل در برابر دین منجر شد؟

- ۱ کشف توانایی عقل برای اثبات و تبیین مسائل دینی   ۲ انشعاب فیلسوفان اروپایی به دو دسته عقل‌گرا و تجربه‌گرا
۳ روی آوردن فیلسوفان به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی   ۴ ناسازگاری میان تبیین عقلانی مسائل دینی با مبانی اولیه‌ی کلیسای کاتولیک

۱۴ در جغرافیای عرفانی سهروردی.....

- ۱ مشرق جهان، نور محض و جایگاه فرشتگان مجرد است که قابل رویت برای خاکیان نیست.
۲ هر واقعیتی نور مطلق است که در مشرق جهان قرار گرفته است.
۳ مغرب کامل ترکیبی از نور و ظلمت است که نورانیت کمتری در آن وجود دارد.
۴ همه چیز پرتویی از نور ذات نخستین است که عامل رستگاری در همین تابش است.

۱۵ کدام گزینه درباره‌ی امری که به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کند، صحیح است؟

- ۱ همان شر و بدی‌های باطنی هستند که با دقت در ذات اشیا درک می‌شوند.
۲ ممکن است در نگاه ظاهری شر و بدی به نظر برسند، اما در حقیقت این‌گونه نیست.
۳ ضرر و زیانی را به طبیعت وارد نمی‌کنند، چه به‌صورت ظاهری چه به‌صورت باطنی.
۴ ممکن است این امور با نظم کلی جهان سازگار نباشد، اما به‌صورت باطنی موجب کمال آن شود.

۱۶ کدام گزینه از ویژگی‌های حکیم متاله از نظر سهروردی است؟

- ۱ حقایق را بی‌واسطه از عقول دریافت می‌کند.   ۲ خلیفه و جانشین خداوند است.
۳ در ظاهر حاکم است.   ۴ در نهایت گمنامی است.

۱۷ کدام گزینه پیرامون طبیعت‌شناسی ابن سینا، درست است؟

- ۱ لطف و عنایت خداوند، دو علت مجزا برای آفرینش جهان هستند.   ۲ با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان می‌توان درباره‌ی عظمت کل آن داوری کرد.
۳ صرفاً تأمل درباره‌ی طبیعت اشیا، دانشمند را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد.   ۴ طبیعت هر شیء لزوماً به‌سوی خیر و کمال حرکت می‌کند.

۱۸ کدام گزینه با توجه به طبیعت‌شناسی ابن سینا نادرست است؟

- ۱ عنایت خداوند تنها علت پیدایش جهان نمی‌باشد.   ۲ اجزای جهان به‌طور مستقل و جدای از کل نگریسته نمی‌شوند.
۳ طبیعت شیء همیشه آن را به کمال و غایت خود نائل می‌کند.   ۴ کسب خشوع در برابر طبیعت، ناشی از نگریستن به رابطه‌ی آن با خداوند است.

۱۹ عبارت درست درباره‌ی مشرق و مغرب عالم در دیدگاه سهروردی کدام است؟

- ۱ فرشتگان و موجودات مجرد در مغرب عالم قرار دارند.   ۲ مغرب عالم بهره‌ای از نور ندارد.
۳ در مشرق وسطی نور و ظلمت به‌هم آمیخته‌اند.   ۴ مشرق و مغرب در معنای عرفانی و زمینی خود به کار می‌روند.

۲۰ کدام گزینه درباره آثار ابن سینا نادرست است؟

① کامل ترین مرجع حکمت مشاء، قسمت الهیات کتاب شفا است.

③ کتاب نجات مختصر شده شفا است.

② دانشنامه علایی به زبان فارسی نوشته شده است.

④ از کتاب قانون تنها مختصری باقی مانده است.

پاسخنامه تشریحی

۱ در نظر ابن سینا عنایت احاطه و شمول علم باری تعالی بر همه موجودات است و ضروری است همه موجودات مطابق آن باشند تا نیکوترین نظام پدید آید.
۲ حکمت اشراق هم با حکمت مشاء و هم با تصوف و عرفان متداول متفاوت است؛ زیرا حکمت مشاء از عقل نظری فراتر نمی‌رود و عرفان و تصوف رسمی نیز به برهان و استدلال بهای چندانی نمی‌دهد.

۳ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: طبیعت موجودات باعث حرکات و تحولات آنان می‌شود نه برعکس!

گزینه ۲: بسیار دام برانگیز است. توجه داشته باشید در کتاب به این صورت ذکر شده است:

تحقیق در طبیعت

تأمل در ماورالطبیعه

گزینه دو، به جای این دو کلیدواژه را عوض کرده و گفته: تحقیق در ماورالطبیعه

گزینه ۳: از نظر طراح سوال، داوری ممکن و سادته است! تمام وقایع طبیعی، خیر هستند!

گزینه ۴: حوادث از جهتی خیر و از جهتی شر هستند. (شر آنها ظاهری است) ولی نظام جهان به صورت کلی، خیر است.

۴ ابن سینا ریاضیات و منطق را از ابوعبدالله ناتلی آموخته بود.

۵ از نظر ابن سینا ذات درونی طبیعت آن را به سوی کمال مطلوبش سوق می‌دهد. در مسیر این کمال‌طلبی، نواقص و شرور جهان نیز تأثیر مثبت می‌گذارند و مجموعه جهان را در قالب نظام احسن شکل می‌دهند. اعتدال این جهان که چهار فصل از جلوه‌های آن است، از ویژگی‌های نظام احسن به شمار می‌رود. اما طبیعت خود بالاترین مرتبه کمال هستی نیست.

۶ کتاب قانون ابن سینا نوعی فرهنگ‌نامه پزشکی است؛ درحالی که وی در باقی آثاری که در گزینه‌ها ذکر شده، به فلسفه و حکمت پرداخته است.

۷ عالم طبیعت را لطف و عنایت باری تعالی پدید آورده و همه اجزاء آن، چنان تألیف شده‌اند که بهترین نظام ممکن یعنی نظام احسن را تحقق می‌بخشند.

۸ طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رובה مقصد خاصی دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. خود عالم طبیعت به‌عنوان کل، طبع و ذاتی دارد که منشأ حرکات آن است.

۹ ابن سینا فلسفه مشائی را به صورت مدون و نظام‌مند ارائه کرد. وی فلسفه‌ای که ارسطو آن را تأسیس کرده بود و بعدها وارد جهان اسلام شد، به اوج (تکامل) رساند.

۱۰ حتی آنچه که ظاهراً شر به نظر می‌رسد، (مانند وقایع ویرانگر) در یک نظم کلی جهان تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند. خداوند با عنایت خود جهان را چنان پدید آورده است که بهترین نظام ممکن، یعنی نظام احسن است.

۱۱ کامل‌ترین مرجع حکمت مشائی، کتاب شفا از ابن سینا است.

۱۲ تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: فقط یک مثال آورده شده است که نمی‌تواند مفهوم کلی بیت را برساند.

گزینه ۲: عدم وجود خطا به طبیعت اشیا نسبت داده شده است که منظور بیت نیست.

گزینه ۴: نیاز دارد تا به یک مقدمه‌ی دیگر ملزم گردد تا هم مفهوم با بیت سؤال بشود؛ یعنی این که «نیکوترین نظام، معلول ذات واجب تعالی و شمول علم اوست».

۱۳ در دوره دوم حاکمیت کلیسا (قرون ۱۰ تا ۱۳ میلادی) فیلسوفان و حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند، اما از آنجا که توجه به عقل و عقلانیت با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، به تدریج با گسترش عقل‌گرایی، تفکر دینی مسیحیت عقب‌نشینی کرد تا جایی که در دوره رنسانس عقل جای دین را گرفت و کاملاً بر فضای فکری و فرهنگی جامعه اروپایی حاکم شد. (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

رد گزینه ۳: اگرچه روی آوردن فیلسوفان اروپایی به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی سرآغاز تغییر و تحولات فکری و اجتماعی آنان شد، اما دلیل کنار رفتن دین مسیحیت و شکست خوردن آن در برابر براهین عقلی، ناسازگاری مبانی اعتقادی کلیسای کاتولیک با عقل و عقلانیت بود.

۱۴ هر واقعیتی «نور» است اما نه نور مطلق بلکه درجه‌ای است از نور. (رد گزینه ۲) مغرب کامل جهان تاریکی یا عالم ماده است که بهره‌ای از نور ندارد. (رد گزینه ۳)

همه چیز در این جهان پرتوی از نور ذات اوست و هر زیبایی و کمالی، موهبتی از رحمت اوست و رستگاری، عبارت از وصول کامل به این روشنی است. (رد گزینه ۴)

۱۵ از نظر ابن سینا، آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد در نظم کلی جهان، تأثیر مثبت دارد و زمینه رسیدن آن به کمال نهایی را فراهم می‌آورد.

۱۶ از نظر سهروردی، حکیم متاله، خلیفه و جانشین خداوند است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: حکیم متاله حقایق را بی‌واسطه از حق تعالی دریافت می‌کند.

گزینه ۳: گاه در ظاهر و گاه در باطن حاکم است.

گزینه ۴: ممکن است گمنام یا در ظاهر مستولی باشد.

۱۷ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: توجه داشته باشید که لطف و عنایت مترادف نیستند و دو ویژگی مجزا در خداوند بوده که سبب آفرینش جهان است.

گزینه ۲: با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان نمی‌توان درباره کل آن قضاوت کرد.

گزینه ۳: به اعتقاد ابن سینا، تأمل درباره طبیعت و ماورالطبیعت، دانشمند را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد.

گزینه ۴: طبیعت هر شی‌ی لزوماً به سوی خیر و کمال حرکت می‌کند به شرط آنکه مانعی بر سر راه آن قرار نگیرد.

۱۸) ۱ ۲ ۳ ۴ به نظر ابن سینا طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به شرط اینکه مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد (نه تحت هر شرایطی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: خداوند عالم طبیعت را با لطف و عنایت خود پدید آورده است. (لطف و عنایت به لحاظ معنایی با هم متفاوت‌اند، هرچند صفات خدا با ذات او یکی است).

گزینه ۲: با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

گزینه ۴: از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند و آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی‌دارد.

۱۹) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱- موجودات مجرد در مشرق عالم قرار دارند.

۳- در مغرب وسطی نور و ظلمت به هم آمیخته‌اند.

۴- مشرق و مغرب تنها در معنای عرفانی به کار می‌روند.

۲۰) ۱ ۲ ۳ ۴ از کتاب انصاف تنها مختصری باقی مانده است.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴